

fastsat Beløb kan saaledes ikke finde Sted, selv om der derom foreligger Overenskomst mellem Parterne." Herved er at bemærke, at i det mindste efter min Fortolkning af Lovforslagets Bestemmelse ligger den Regel, som vi foreslaa, allerede i Lovforslaget, som det foreligger. Vi give kun et bestemt, utvivlsomt Udtryk for det, der allerede ligger i Lovforslaget. Der staar i Lovforslagets § 232, 2det Stykke: „Beløbet“ — nemlig Sagens Omkostninger — „ansættes under et til en rund Sum, saaledes at Udgift til Sagførersalar erstattes med et passende Beløb, og øvrige Udgifter saavidt muligt erstattes fuldt ud“. Reglen, som der ikke nævnes nogen Undtagelse fra, er den, at Sagsomkostninger skulle fastsættes til et Beløb; altsaa de skulle ikke tilkendes ved Henvisning til nogen Opgørelse, Regning eller andet. Saaledes som jeg tror Bestemmelsen bør fortolkes, ligger det heri, at Omkostninger ikke kunne tilkendes med det ubestemte Udtryk „skadesløst“ eller lignende. Ændringsforslaget gaar saaledes kun ud paa at give en Sikkerhed for, at Loven, naar den bliver vedtagen, som her er foreslaaet, bliver gjort gældende i den Mening, hvori efter min Opfattelse dens Bestemmelser ere skrevne. Altsaa, Forslaget under Nr. 55 er i Virkeligheden en Tydeliggørelse, en Betyggelse for, at der ikke i et Tilfælde, man ikke kan forudse, skulde kunne forefalde et Præjudikat, som gik uden for det, der maa anses som Paragraffens Mening, nemlig dette, at skadesløse Omkostninger eller Omkostninger efter Regning ikke herefter kunne tildømmes.

Slengerik: Det er en Række Ændringsforslag, som ere blevne stillede af et Mindretal angaaende Afskaffelsen af Eden for Vidner og Syns- og Skøns mænd, som jeg skal tillade mig at omtale, og jeg kan maaske allerede i den Omstændighed, at det er et Mindretal, der har stillet disse Ændringsforslag, se et heldigt Varsel for Sagens gode Gang gennem Folketinget. Det er som sagt en større Række Ændringsforslag, nemlig Nr. 68, 71, 72, 74, 77, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88 osv., osv., som den ærede Ordfører omtalte. Forholdet er jo saadant, at Eden benyttes for Vidner som et Tvangsmiddel for at faa Sandheden frem, men hverken efter den nugældende Lovgivning eller efter den Lovgivning, der vil blive i Overensstemmelse med det her forelagte Forslag, ville Vidnerne blive stillede under lige Vilkaar,

dersom Eden her bibeholdes, idet Eden, saadan som den er foreskrevet, kun vil bringes til Anvendelse over for Vidner, som enten ere Kristne eller Jøder, idet vi som bekendt kun have Formularer, der gælde ved Edsaflæggelse af Kristne eller Jøder. Der er altsaa i Virkeligheden paa dette Punkt ikke nogen Lighed for Loven, idet andre, som ikke høre til disse Trossamfund, kunne slippe for at aflægge en saadan Ed, og § 279 i det forelagte Forslag hjemler da ogsaa Folk, der vidne, og som ikke have nogen religiøs Tro, Ret til at slippe med at afgive en Erklæring paa Ære og Samvittighed. I Tilslutning til det, der blev sagt af den ærede Ordfører, skal jeg sige, at naar man finder, at en Erklæring paa Ære og Samvittighed, afgiven af Folk, der ikke have nogen religiøs Tro, giver tilstrækkelig Garanti for, at deres Vidneforklaring er rigtig, saa forekommer det mig ogsaa, at man maa indrømme det samme over for Folk, der have religiøs Tro, og at deres Erklæring paa Ære og Samvittighed maa kunne tages for lige saa god som en Erklæring paa Ære og Samvittighed, der bliver afgiven af Folk, der ikke have nogen religiøs Tro. Jeg kan forstaa, at man lige over for Folk, der afgive falsk Forklaring for Retten, bringer Lovgivningens stærkeste Straffemidler i Virksomhed. Saa vidt jeg husker, er Forholdet nu det, at en Mand, der begaar Mened som Vidne, vil kunne blive idømt fra 2 til 10 Aars Straf-arbejde. Jeg kan forstaa, at man over for Folk, der fremsætte falsk Vidneforklaring, anvender de strengeste Bestemmelser, som der kan findes i den borgerlige Lovgivning, eller at man, for at sige det med andre Ord, bringer den jordiske Retfærdighed til Anvendelse i videst mulig Udstrækning. Men jeg finder det ikke rigtigt, at man over for Vidner vil gaa længere. Det forekommer mig nemlig her, at naar man anvender Eden for Kristne og for Jøder og sammenholder Eden med den Formaningstale, der skal holdes til Vidner, der skulle aflægge Ed, gaar noget uden for det Omraade, som den borgerlige Lovgivning egentlig kan hjemle. Det forekommer mig, at man nøjes ikke med at bringe den jordiske Retfærdighed til Anvendelse, nej, man er ikke fri for ligesom at ville administrere den himmelske Retfærdighed ogsaa, idet man vil sige i Loven, hvad der skal times en Mand i et andet Liv efter dette i Tilfælde af, at han afgiver falsk Forklaring og gør Ed paa falsk Forklaring for Retten.